

З в і т
за результатами повторного моніторингового візиту до Дарницького управління поліції Головного управління Національної поліції в місті Києві

Дата візиту: 19.01.2022

м. Київ

Склад моніторингової групи:

– керівник групи, головний спеціаліст відділу інспектування об'єктів контролю в правоохоронних, судових органах та військових формувань Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини Павленко Олександр Васильович;

– головний спеціаліст відділу моніторингу медичного забезпечення в об'єктах контролю Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини Морозов Руслан Олегович.

Керівництво Дарницького управління поліції Головного управління Національної поліції в місті Києві (далі – Дарницьке УП, управління поліції):

– начальник Дарницького УП – Гудима Олег Олександрович;

– перший заступник начальника Дарницького УП – Савчук Олександр Миколайович;

– заступник начальника Дарницького УП - начальник слідчого відділу – Жидовцев Антон Володимирович;

– начальник чергової частини відділу моніторингу Дарницького УП – Хоменко Руслан Володимирович.

19.01.2022 відповідно до вимог статті 19¹ Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» здійснено повторний моніторинговий візит до Дарницького УП із метою вивчення стану додержання прав людини.

Дарницьке УП розташоване за адресою: вул. Кошиця, 3-А, м. Київ, в окремій чотириповерховій будівлі, що має прилеглу територію. На вході до Дарницького УП наявна табличка з інформацією про найменування органу. Сходи до будівлі обладнані пандусом з поручнями (Фото 1, 2).

Під час повторного візиту з'ясовано, що на виконання рекомендацій, наданих за результатами попереднього візиту (13.01.2021), в управлінні поліції, в межах наявного фінансування проводяться ремонтні роботи з облаштування кімнат для затриманих, що перебувають на стадії завершення (Фото 3, 4), та кімнати для проведення конфіденційних зустрічей з адвокатом (Фото 5, 6).

Під час огляду приміщень управління, робочих кабінетів працівників виявлено, що не на всіх дверях наявні таблички з номерами кабінетів, назвами відділів та зазначенням посад і прізвищ працівників (Фото 7, 8). Під час візиту в Дарницькому УП затриманих, доставлених чи запрошених осіб не перебувало.

Незважаючи на проведені заходи керівництвом Дарницького УП щодо усунення порушень та недоліків, що були виявлені під час попереднього візиту 13.01.2021, під час повторного моніторинговою групою виявлено наступні порушення прав та свобод людини.

1. Порушення права на захист від катування, жорстокого нелюдського або такого, що принижує гідність поводження чи покарання (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, статті 21, 28 Конституції України, Стандарти КЗК).

Під час моніторингового візиту встановлено, що на час проведення ремонтних робіт по облаштуванню кімнат для затриманих, затримані особи тривалий час, понад три години, утримуються в управлінні поліції без забезпечення харчування, питної води, вільного доступу до туалету та права на відпочинок у нічний час.

Зокрема згідно записів Журналу обліку доставлених, відвідувачів та запрошених Дарницького УП (далі – Журнал) встановлено, що о 22:10 10.01.2022 до управління було доставлено Л., який утримувався в кабінеті слідчого та інших приміщення управління майже 12 годин, а саме до 10:10 11.01.2021, після чого був направлений до ізолятора тимчасового тримання (Фото 11). Отже, затриманий Л. тривалий час (протягом 12 годин) не забезпечувався харчуванням, питною водою, не мав вільного доступу до туалету та відпочинку у нічний час.

У своїх доповідях Європейський комітет з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню зазначає, що незабезпечення затриманих осіб харчуванням, доступом до води, туалету та правом відпочинку у нічний час може вважатися жорстоким поводженням.

Наказом начальника Дарницького управління поліції від 04.01.2022 №4 призначено посадових осіб, відповідальних за перебування затриманих в управлінні поліції (старший інспектор слідчого відділу Д. та інспектор слідчого відділу Д).

Проте, під час візиту зазначені особи були відсутні. Д. перебувала на лікарняному, Д. – у відпустці у зв'язку із навчанням. На час відсутності цих осіб виконання їх обов'язків не покладено на інших працівників Дарницького УП. Службова документація щодо здійснення запису усіх дій, що проводяться із залученням затриманих осіб, в управлінні не ведеться, щоденні письмові доповіді керівнику слідчого підрозділу про стан додержання прав осіб, затриманих за підозрою у вчиненні злочину, не здійснюються.

Окремо слід зазначити, що недоліки в діяльності посадових осіб, відповідальних за перебування затриманих, були виявлені та зазначені за результатами попереднього моніторингового візиту до Дарницького УП. Однією з причин такого стану є те, що Методичні рекомендації: «Кримінальні процесуальні та кримінально-правові засади діяльності службових осіб, відповідальних за перебування затриманих» не містять конкретних, практичних рекомендацій для використання службовими особами під час виконання ними

обов'язків, визначених статтями 212, 213 КПК України та розділом X Положення про слідчі підрозділи Національної поліції України, затвердженого наказом МВС України від 08.07.2017 № 570. Зокрема, відсутні зразки Книг (журналів) реєстрації затриманих та запису усіх дій, що проводяться із залученням затриманого, не встановлений порядок роз'яснення затриманому підстав затримання, прав і обов'язків, фіксації медичним працівником тілесних ушкоджень або погіршення стану здоров'я затриманих, а також реєстрації тілесних ушкоджень у затриманих тощо.

2. Порухення права на свободу та особисту недоторканість (стаття 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 29 Конституції України).

Під час моніторингового візиту виявлено порушення вимог статті 208 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України).

Зокрема, слідчим Д. 11.01.2022 о 07.25 складено протокол про затримання за підозрою у вчиненні злочину Л., в якому зазначено фактичний час затримання 10.01.2022 о 22.38. Тобто протокол складено через 7 годин після фактичного затримання. Таким чином, працівниками поліції порушено право на свободу та особисту недоторканість Л.

Під час ознайомлення із записами Журналу установлені випадки неналежного його ведення. Зокрема, на порушення вимог підпункту 2 пункту 10 розділу VI Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України, затвердженої наказом МВС України від 23.05.2017 № 440 (далі – Інструкція), у Журналі не в повній мірі заповнюються графи 4 (Прізвище, посада працівника, яким особу доставлено до органу (підрозділу) поліції) та 7 (ужиті стосовно доставленої особи заходи (складено протокол, відібрано пояснення) (Фото 9, 10).

3. Порухення права на професійну правничу допомогу (стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 59 Конституції України, стаття 213 Кримінального процесуального кодексу України).

В порушення вимог частини четвертої статті 213 КПК України, пункту 2 Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2011 № 1363 та підпункту 3 пункту 10 розділу VI Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів Національної поліції України, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 23.05.2017 №440), посадові особи Дарницького УП не забезпечують негайного повідомлення центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги (далі – центр) про факти затримання осіб.

Під час вивчення Журналу інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги затриманим Дарницького УП установлені факти несвоєчасного повідомлення центру, зокрема, про:

затримання 17.11.2021 о 17.45 М. центр повідомлено 17.11.2021 о 22.42 (через 4 години 57 хвилин);

затримання 24.11.2021 о 15.10 М. центр повідомлено 24.11.2021 о 23.40 (через 8 годин 30 хвилин);

затримання 26.11.2021 о 19.00 Л. центр повідомлено 27.11.2021 о 02.15 (через 7 годин 15 хвилин);

затримання 01.12.2021 о 21.00 Ш. центр повідомлено 02.12.2021 о 02.33 (через 5 годин 33 хвилини);

затримання 10.01.2022 о 22.38 Л. центр повідомлено 11.01.2022 о 07.30 (через 8 годин 52 хвилини) (Фото 11).

4. Порухення права осіб з інвалідністю (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

В порушення вимог Державних будівельних норм України В.2.2-17:2006 «Будинки і споруди. Доступність будинків і споруд для маломобільних груп населення» особи, які мають обмежені фізичні можливості не мають можливості потрапити до приміщень управління поліції без сторонньої допомоги через відсутність кнопки виклику персоналу на вході до будівлі Дарницького УП (фото 1, 2).

Рекомендації.

1. Національній поліції України опрацювати питання щодо:

- фінансування Дарницького УП ГУНП у м. Києві для приведення його приміщень у відповідність національним та міжнародним стандартам;

- внесення доповнення до Методичних рекомендацій «Кримінальні процесуальні та кримінально-правові засади діяльності службових осіб, відповідальних за перебування затриманих» практичними рекомендаціями та зразками необхідної службової документації для використання службовими особами, відповідальними за перебування затриманих, із метою належного виконання ними обов'язків, визначених статтями 212, 213 КПК України та розділом X Положення про слідчі підрозділи Національної поліції України, затвердженого наказом МВС України від 08.07.2017 № 570;

2. Головному управлінню Національної поліції в місті Києві вжити заходів щодо:

- проведення відповідно до частини четвертої статті 7 Закону України «Про Національну поліцію» за викладеними у звіті фактами порушення вимог законодавства України, що призвели до порушення прав затриманих осіб, службового розслідування. За результатами службового розслідування ужити заходів щодо усунення виявлених порушень та притягнення посадових осіб до відповідальності в установленому порядку;

- забезпечення контролю за діяльністю посадових осіб управлінь поліції, відповідальних за перебування затриманих, щодо належного виконання ними посадових обов'язків, передбачених статтями 212, 213 КПК України та

розділом X Положення про слідчі підрозділи Національної поліції України, затвердженого наказом МВС України від 08.07.2017 № 570.

3. Дарницькому управлінню поліції Головного управління Національної поліції в місті Києві забезпечити:

- дотримання вимог статті 208 КПК України під час затримання осіб, підозрюваних у вчиненні злочинів, своєчасне оформлення процесуальних документів щодо їх затримання;

- виконання вимог частини четвертої статті 213 КПК України щодо негайного повідомлення центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги про затримання осіб;

- тримання осіб, що підозрюються у вчиненні кримінальних правопорушень, проведення з ними слідчих дій виключно в місцях, передбачених законодавством;

- ведення службової документації, зокрема, Журналу обліку доставлених, відвідувачів та запрошених, Журналу інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги затриманим і Журналу реєстрації надання медичної допомоги особам, які перебувають в органі (підрозділі) поліції, відповідно до встановлених вимог;

- наявність на всіх дверях приміщень управління табличок з номерами кабінетів, назвами відділів та зазначенням посад і прізвищ працівників, кнопки виклику персоналу на вході до будівлі управління.

**Головний спеціаліст відділу
інспектування об'єктів контролю
в правоохоронних, судових органах та
військових формувань Департаменту
з питань реалізації національного
превентивного механізму**

Олександр ПАВЛЕНКО

**Головний спеціаліст відділу моніторингу медичного
забезпечення в об'єктах контролю Департаменту
з питань реалізації національного превентивного
механізму**

Руслан МОРОЗОВ

Додатки до звіту

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

Фото 7

Фото 8

Фото 9

№ п/п	Дата и час прибытия до (отъезда) из дома	Присутств. № п.п. по базису (без отпусков)	Платные курсы или другие курсы повышения квалификации	Присутств. № п.п. по базису (без отпусков)	Место работы	Сколько часов в неделю (по графику)	Сколько часов в день (по графику)	Средняя зарплата (руб.)	Средняя зарплата (руб.)
131	06.01.22	Хуторяковский	Кировский	131	Кировский	18:00	11:00	400	
132	06.01.22	Васильев	Кировский	132	Кировский	22:38	11:00	400	
133	07.01.22	Григорьев	Кировский	133	Кировский	08:10	11:00	400	
134	07.01.22	Васильев	Кировский	134	Кировский	05:40	11:00	400	
135	07.01.22	Васильев	Кировский	135	Кировский	11:00	11:00	400	
136	07.01.22	Васильев	Кировский	136	Кировский	19:25	11:00	400	

Фото 10

№ п/п	Дата и час прибытия до (отъезда) из дома	Присутств. № п.п. по базису (без отпусков)	Платные курсы или другие курсы повышения квалификации	Присутств. № п.п. по базису (без отпусков)	Место работы	Сколько часов в неделю (по графику)	Сколько часов в день (по графику)	Средняя зарплата (руб.)	Средняя зарплата (руб.)
237	10.01.22	Борисов	Кировский	237	Кировский	17:00	11:00	400	
238	10.01.22	Борисов	Кировский	238	Кировский	18:03	11:00	400	
239	10.01.22	Борисов	Кировский	239	Кировский	19:07	11:00	400	
240	10.01.22	Борисов	Кировский	240	Кировский	19:07	11:00	400	
241	10.01.22	Борисов	Кировский	241	Кировский	19:07	11:00	400	

Фото 11

№ п/п	Присутствие № п.п. по базису (без отпусков)	Дата, час прибытия (отъезда)	Точное место нахождения адвоката из задержанного (полный адрес)	Дата и час прибытия адвоката из задержанного (полный адрес)	Хто повідомив (П.І.Б. повлія, телефон, адресування органу (назва/адресу) повлія)	Хто прийняв повідомлення (П.І.Б. працівника)	Дата і час прибуття адвоката	Примітки (дата і час виходу адвоката, тощо)
450	Михайленко	24.11.2021	м. Київ	24.11.2021	Служба безпеки України	Служба безпеки України	24.11.2021	24.11.2021
451	Михайленко	24.11.2021	м. Київ	24.11.2021	Служба безпеки України	Служба безпеки України	24.11.2021	24.11.2021
452	Михайленко	24.11.2021	м. Київ	24.11.2021	Служба безпеки України	Служба безпеки України	24.11.2021	24.11.2021
453	Михайленко	24.11.2021	м. Київ	24.11.2021	Служба безпеки України	Служба безпеки України	24.11.2021	24.11.2021
454	Михайленко	24.11.2021	м. Київ	24.11.2021	Служба безпеки України	Служба безпеки України	24.11.2021	24.11.2021
455	Михайленко	24.11.2021	м. Київ	24.11.2021	Служба безпеки України	Служба безпеки України	24.11.2021	24.11.2021
456	Михайленко	24.11.2021	м. Київ	24.11.2021	Служба безпеки України	Служба безпеки України	24.11.2021	24.11.2021
457	Михайленко	24.11.2021	м. Київ	24.11.2021	Служба безпеки України	Служба безпеки України	24.11.2021	24.11.2021
458	Михайленко	24.11.2021	м. Київ	24.11.2021	Служба безпеки України	Служба безпеки України	24.11.2021	24.11.2021
459	Михайленко	24.11.2021	м. Київ	24.11.2021	Служба безпеки України	Служба безпеки України	24.11.2021	24.11.2021
460	Михайленко	24.11.2021	м. Київ	24.11.2021	Служба безпеки України	Служба безпеки України	24.11.2021	24.11.2021
461	Михайленко	24.11.2021	м. Київ	24.11.2021	Служба безпеки України	Служба безпеки України	24.11.2021	24.11.2021
462	Михайленко	24.11.2021	м. Київ	24.11.2021	Служба безпеки України	Служба безпеки України	24.11.2021	24.11.2021
463	Михайленко	24.11.2021	м. Київ	24.11.2021	Служба безпеки України	Служба безпеки України	24.11.2021	24.11.2021
464	Михайленко	24.11.2021	м. Київ	24.11.2021	Служба безпеки України	Служба безпеки України	24.11.2021	24.11.2021
465	Михайленко	24.11.2021	м. Київ	24.11.2021	Служба безпеки України	Служба безпеки України	24.11.2021	24.11.2021
466	Михайленко	24.11.2021	м. Київ	24.11.2021	Служба безпеки України	Служба безпеки України	24.11.2021	24.11.2021
467	Михайленко	24.11.2021	м. Київ	24.11.2021	Служба безпеки України	Служба безпеки України	24.11.2021	24.11.2021
468	Михайленко	24.11.2021	м. Київ	24.11.2021	Служба безпеки України	Служба безпеки України	24.11.2021	24.11.2021
469	Михайленко	24.11.2021	м. Київ	24.11.2021	Служба безпеки України	Служба безпеки України	24.11.2021	24.11.2021
470	Михайленко	24.11.2021	м. Київ	24.11.2021	Служба безпеки України	Служба безпеки України	24.11.2021	24.11.2021
471	Михайленко	24.11.2021	м. Київ	24.11.2021	Служба безпеки України	Служба безпеки України	24.11.2021	24.11.2021
472	Михайленко	24.11.2021	м. Київ	24.11.2021	Служба безпеки України	Служба безпеки України	24.11.2021	24.11.2021
473	Михайленко	24.11.2021	м. Київ	24.11.2021	Служба безпеки України	Служба безпеки України	24.11.2021	24.11.2021
474	Михайленко	24.11.2021	м. Київ	24.11.2021	Служба безпеки України	Служба безпеки України	24.11.2021	24.11.2021
475	Михайленко	24.11.2021	м. Київ	24.11.2021	Служба безпеки України	Служба безпеки України	24.11.2021	24.11.2021
476	Михайленко	24.11.2021	м. Київ	24.11.2021	Служба безпеки України	Служба безпеки України	24.11.2021	24.11.2021
477	Михайленко	24.11.2021	м. Київ	24.11.2021	Служба безпеки України	Служба безпеки України	24.11.2021	24.11.2021
478	Михайленко	24.11.2021	м. Київ	24.11.2021	Служба безпеки України	Служба безпеки України	24.11.2021	24.11.2021
479	Михайленко	24.11.2021	м. Київ	24.11.2021	Служба безпеки України	Служба безпеки України	24.11.2021	24.11.2021
480	Михайленко	24.11.2021	м. Київ	24.11.2021	Служба безпеки України	Служба безпеки України	24.11.2021	24.11.2021